

drive Fabrikdrift? Nu anførte det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) før, at en tidligere Marineminister havde udtalt, at vi kunne lave Kanoner for det halve af det, vi kunde købe dem for i Udlandet. Jeg tvivler ikke om, at en saadan Udtalelse er falden; det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds plejer jo at høre godt, men jeg tror rigtignok ikke paa Holdbarheden deraf. Da der overhovedet kun er faa Kanonfabrikker i Verden — de fleste Stater købe dem jo andre Steder, i tyske og engelske Fabrikker —, tror jeg ikke paa, at vi med Fordel kunne lave Kanoner derude. Men et Spørgsmaal er det jo, om det i det hele taget kan betale sig at drive en Fabrikdrift som den omhandlede. Helt undvære Orlogsværftet, Centralværkstederne for Statsbanerne og Værkstederne for Hæren kunne vi selvfølgelig ikke, men at indskrænke dem til det mindst mulige kunde der være Spørgsmaal om. Jeg sigter hermed til de tidligere fremkomne Udtalelser, som gaa ud paa, at der udføres for lidt Arbejde paa Orlogsværftet. Man kender det ogsaa andre Steder fra; det har været omtalt i Pressen, og jeg kender det underhaanden fra Samtaler, at der klages over, at Arbejderne ikke kunne faa Lov at udrette, hvad de ville, saa at en flittig Mand ikke er tjent med at arbejde der, fordi det til Tider kan være demoraliserende. Nu vil jeg meget være mig imod, at det skulde være Arbejdernes Fejl, ofte vil det være saaledes, at naar der faas for lidt Arbejde, og naar de, som skulle udføre Arbejdet, udrette for lidt, er det, fordi der er for lidt Plan i Ledelsen, og det er meget muligt, at det er der, den største Mangel ligger. Jeg skulde næsten tro det, thi det er ikke altid saa praktiske Folk, man ansætter ved den øverste Ledelse, at de kunne staa ved Siden af en dygtig Fabriker eller Fabrikleder. Naar man nu i Kommissionen har undersøgt Lønforholdene, vilde jeg unægtelig have været glad ved, om Kommissionen tillige kunde have anstillet Sammenligninger af den Art, at de kunde kaste Lys over det Forhold, hvorvidt det kan betale sig for Staten. Kan noget saadant finde Sted i Fremtiden paa den højttærede Forsvarsministers Initiativ, skulde jeg være glad derved; jeg tror, det vilde tjene hele denne Sag, her er Tale om, bedst.

Hertil skal jeg indskrænke mig, idet jeg kun til Slutning vil gøre den Bemærkning, at jeg maa anbefale at stemme imod

dette Forslag, som det her foreligger. Kan der ad Aare — thi i Aar kan det jo ikke ske — forelægges et Forslag, som regulerer Forholdene derude paa Orlogsværftet, navnlig det Forhold, som er fremdraget af de ærede Medlemmer, at Folk gaa for saa lav en Dagpenge som 2 Kr. 80 Øre, vil jeg saa inderlig gerne være med dertil. Men være med til en Forhøjelse i Blande af Daglønnen for alle disse Arbejdere med 20 pCt. kan jeg ikke, førend det er paa vist, at de Oplysninger, som ere fremsatte i Kommissionsbetænkningen, hvile paa et aldeles fejlagtigt Grundlag.

K. M. Klausen: Fra Socialdemokratiets Side er der stillet et Ændringsforslag til Marineministeriets Budget om en Forhøjelse af Daglønnen med 20 pCt. for saadanne Arbejdere, hvis Stillinger kunne føre til Pension, og hertil er anslaaet 200,000 Kr. Jeg skal ikke sige mange Ord til Motivering af dette Forslag, da de samme Grunde, der gjordes gældende for Krigsministeriets Vedkommende, ogsaa gøre sig gældende her. Af den lange Tale, som den ærede Ordfører holdt, og de Tal, han nævnede, maatte man jo faa det Indtryk, at disse Arbejdere vare særdeles velstillede. Jeg skal indrømme, at det i visse Tilfælde er rigtigt, men Tallene gav alligevel et falsk Billede af Forholdene derude. Det er meget sandt, at de Arbejdere, der arbejde i Akkord og ere heldige at faa en god Akkord, tjene gode Penge og ere veltildrede med de Kaar, hvorunder de leve. Men de Arbejdere berøres jo slet ikke af vort Forslag. Den Arbejder, der arbejder i Akkord, har ganske vist ogsaa en Dagløn, der er fastsat for ham, men det er en Dagløn, der kun gælder, naar han intet Akkordarbejde har. Saa snart han er i Akkord, gælder hans Dagløn ikke, og saa vil han ikke faa nogen Del i disse 20 pCt.s Forhøjelse.

Men vil man se, hvorledes Forholdene ere, kan man meget nemt gøre det uden at kende Kommissionsbetænkningen, blot ved at se paa de Anmærkninger, der ledsage Finanslovforslaget. Jeg skal i saa Henseende henvise til Sp. 1427. Der staa anført under Tøjhusafdelingen 28 Tøjhusarbejdere med 304 Arbejdsdage à 3 Kr. daglig, det er 912 Kr. aarlig. Til denne Løn ville de faa et Tillæg efter vort Forslag af 20 pCt., og det synes jeg, ingen kan misunde dem. Paa samme Side staa anført 100 Værftsarbejdsmand med 304 Arbejdsdage à 3 Kr. daglig, det er altsaa en Løn af 912 Kr. Paa Sp. 1426 findes